

Z PRAVODAJ SPŠ STROJNICKÉ A SOŠ PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ

ČÍSLO 3 – LISTOPAD 2020

JAKOBÍNÍ, VLASTENCI A PROSTÁČCI

Josef Gruber

Kromě nesporného pokroku v používání digitálních technologií jsem si uvědomil zajímavý jev, na který si musím dávat pozor, byť jsem zvyklý hovořit. Jak k tomu došlo.

Vzhledem k tomu, že jsem podle sdělovacích prostředků, univerzit třetího věku a reklamních akcí již také věkem senior (osobně upřednostňuji označení dinosaur), výrazně starší než babička Boženy Němcové (opravdu myslím osobu, ne literární dílo) a konkrétně věkovitější o devět let než Vrchlický byv osloven „velebny kmete“, občas sleduji kanál (tedy zatím televizní) pro starší a pokročilé, označený ČT3. Kromě Záhady hlavolamu z roku 1969 (kdy se ještě směl Jan Tříska) se dívám na reminiscence Hovorů H Miroslava Horníčka z 90. let. Navíc jsem se s Mistrem Horníčkem sešel někdy v roce 1995 „krz“ své kulturní, zdráhám se říci umělecké, aktivity a bylo to velmi zajímavé. Odbočím, to my senioři rádi. V té době vznikly moje písničky pro Horníčkovu hru Dva muži v šachu, která byla upravena pro ochotnický soubor (brzy tuto úpravu převzalo divadlo Pluto a jako poslední žijící autor mohu potvrdit, že ji hraje dodnes) a malý kousek jsme měli předvést panu Horníčkovu v galerii Esprit. Mistr nastoupil na scénu a cestou nakopl stoličku, kterou jsem si jako doprovázející kytarista podkládal nohu. Protože stolička zůstala stát, nepřikládal jsem tomu velkou důležitost, dokud jsem na ni nepoložil končetinu. V tom momentě se podnožka zřítla a já s ní. Sice jsem měl záměr se Mistru uklonit, ale ne až tak servilně.

Nuž k věci. Pan Horníček v jednom dílu novodobých Hovorů popisoval, jak se jako začínající herec učil klesat hlasem na konci věty. A já měl stejný problém. Zjistil jsem to kdysi na nahrávkách z hudebně-literárních večerů, kde jsem účinkoval se svou kapelou. Já nedělal tečky! Připomínal jsem (vzdáleně!!) naši přednášející z vysoké školy, jednu z hvězd obskurních předmětů Dějiny mezinárodního dělnického hnutí a KSČ, Politická ekonomie, Marxisticko-leninská filosofie a Vědecký komunismus - zejména ten poslední protimluv dával zabrat. Zde šlo právě o onu odnož filosofie, kdy lektorka místo interpunkce používala „žejo“. Jela takřka na jeden nádech na jednom tónu (v hudbě rozsah primy). Ono i to ostatní stálo za to. Politický ekonom popsal tabuli velkým RVHP, načež si uvědomil, kolik je posluchačů v sále, začal dělat prezenci, a když se mu od cca 25 lidí vrátil papír s osmdesáti jmény, jal se po zbytek přednášky kontrolovat účast a vyhrožovat. Vědecký komunista zase proud svých neotřesitelných objektivních pravd prokládal hojným „eeeeéééééééééé“ (zhruba tak 40 : 60 v neprospěch pravd). No nic, to je historie a každá doba má svá zaklínadla.

Takže si dávám pozor, abych klesal hlasem a nedělal eeeeeéééééééééé, doufám, že tak činím. Snažím se kromě toho nebýt jakobínem („jakoby“), ani přemrštěným vlastencem („vlastně“), i když tohle mi občas ujede, ani prostáčkem („prostě“), ale můj oblíbený parazitní výraz je pohřichu „jak říkám“. Člověk v tu chvíli ví, že mu to z tý pusy vyleze, ale nemůže to zastavit. Musím s tím od Nového roku něco udělat.

Pozn.: Máte také oblíbené parazitní slovo? Podělte se, publikuji je bez uvedení majitele.

ŽÁKYNĚ OBORU SOCIÁLNÍ ČINNOST POMÁHAJÍ

Vladimíra Bezpalcová

Od 26. 10. do 13. 11. 2020 byly studentky SPŠS a SOŠ prof. Švejcara v Plzni v oboru Sociální činnost povolány do domovů seniorů, aby zde pomáhaly v náročném období koronavirové krize.

Žákyně 4. ročníku Klára Baslová nastoupila do Domova sociálních služeb Liblín, kde 2/3 klientů a polovina zaměstnanců byla pozitivně testovaná na COVID19. Vykonávala přímou péči o klienty stejně jako Veronika Vondryšková a Radka Leitlová, které nastoupily do Domova seniorů Kdyně. „Pracovní dobu jsme měly od 6:00 do 14:00 od pondělka do pátku. Když nám zavolali

UVNITŘ TOHOTO VYDÁNÍ:

JAKOBÍNÍ,
VLASTENCI A
PROSTÁČCI 1

ŽÁKYNĚ OBORU
SOCIÁLNÍ ČIN-
NOST POMÁHAJÍ 1

1. MÍSTO V RO-
BOTICKÉ SOUTĚ-
ŽI PLZEŇSKÉHO
KRAJE V ROCE
2020 – STŘEDNÍ
ŠKOLY 2

TRADIČNÍ DEN
NETRADIČNĚ 2

LOGICKÁ OLYM-
PIÁDA 2020 3

TEST PRO
ÚČASTNÍKY
DISTANČNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ 3

ON-LINE EXKUR-
ZE DO FIRMY
STREICHER,
SPOL. S R.O. 3

OTTO VÍ I TOTO 4

CESTOVÁNÍ ZA
DOBY ROUŠKO-
VÉ... 2/3 5

AUTOŘI:

- Mgr. V. Bezpalcová
- PhDr. E. Bouhamra
- Ing. P. Mašková
- Mgr. D. Špalová
- Ing. P. Viček
- Ing. J. Gruber

z krajské hygieny, měly jsme strach, co nás čeká, ale pracovníci v zařízení byli moc hodní, takže se nám pak pracovalo dobře. Je dost pravděpodobné, že nás povolají zpátky, smlouvu máme podepsanou až do konce prosince," svěřila se se zážitky V. Vondryšková. Dalších šest studentek tohoto oboru bylo povoláno jako výpomoc od 16. 11. 2020 do sociální služby Domovinka a Domova pro seniory sv. Jiří v Plzni. Žákyně naší školy tak v nelehké situaci v souvislosti s koronavirovou epidemií zúročují své znalosti a dovednosti, které získaly během studia a oborových praxí.

1. MÍSTO V ROBOTICKÉ SOUTĚŽI PLZEŇSKÉHO KRAJE V ROCE 2020 – STŘEDNÍ ŠKOLY

Petra Mašková

V rámci projektu „Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008356“ proběhl ve dnech 7. a 8. října 2020 3. ročník robotické soutěže Plzeňského kraje.

Soutěže se zúčastnili žáci oboru Mechatronika, kteří v rámci projektu pracovali v kroužku „Robotika“ (Zdeněk Marcel, Kops Martin, Hičar Štěpán) a s poměrně velkým náskokem obsadili 1. místo.

TRADIČNÍ DEN NETRADIČNĚ

Dagmar Špalová

Ve čtvrtek 12. 11. 2020 se na naší škole uskutečnil „Den na strojní průmyslovce“. Tato již tradiční akce, určená žákům 1. ZŠ, 2. ZŠ, 31.Z Š, 34. ZŠ a ZŠ Štěnovice, byla v klasické podobě (tedy, že žáci přijdou k nám na školu a seznámí se s obory, které u nás mohou studovat) připravena již na jaře 2020, poté na podzim 2020,

Vzhledem k současné situaci však nebylo možné

tuto akci v této klasické podobě uskutečnit. Byla tedy připravena alternativa Dne na strojní průmyslovce, a to „na dálku“. Den na strojní průmyslovce tedy proběhl on-line. Žáci se sešli prostřednictvím týmu v MS Teams.

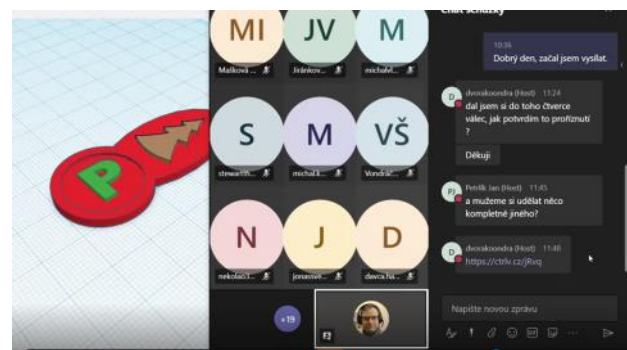
Po krátkém úvodu zhlédli ukázkové video, ve kterém mohli vidět laboratoře školy, vybavené v rámci evropského projektu. Byla jim představena procesní jednotka, viděli plnicí jednotku, která úzce spolupracuje s procesní jednotkou. Dále byl žákům představen elektropneumatický manipulátor. Je to třídící automat, který byl vyroben v rámci Středoškolské odborné činnosti. Součástky na něj si žáci obstarali jako alternativy těch originálních, např. motor použili ze stěra-

čů nákladního auta, čímž snížili výrobní náklady na minimum. Dále žáci viděli robot KUKA, který byl zakoupen do školních laboratoří. Je součástí výrobní linky, kterou tvoří dopravník + robot + CNC soustruh. Ve videoukázce viděli žáci také odbornou učebnu programování CNC strojů, ve které jsou 3 soustruhy a 2 výrobní frézky od rakouské firmy EMCO a 30 počítačů s programy pro výuku programování. Naši žáci se zde učí ovládat a programovat řídicí jednotky od firem HEIDENHAIN a SINUMERIK.

Následně prezentace žákům přiblížily PROGRAM AutoCAD Mechanical, tedy „náhradu kreslení tužkou na papír na prkně“ a objektové programování se 2 miniaplikacemi, na kterých si vše mohli žáci sami vyzkoušet.

Vyvrcholením akce bylo modelování v Tinkercadu. Žáci si pod odborným vedením Ing. Grubera vytvořili návrh žetonu do nákupního vozíku pro 3D tisk s jeho následným

vytištěním. Zejména tato aktivita žáky velmi zaujala.

Tato akce je pořádána v rámci projektu Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008356.

Byla to alternativa Dne na strojní průmyslovce, která

žáky zaujala stejně, jako kdyby přišli na návštěvu školy osobně. Věříme, že si mnozí z nich pro své dalšímu studium vyberou právě naši školu.

LOGICKÁ OLYMPIÁDA 2020

Eva Bouhamra

Jako každým rokem i letos, už posedmé, se studenti naší školy zúčastnili 13. kola Logické olympiády. Soutěž pořádá Mensa ČR a je založena na logických úlohách, jejichž řešení vyžaduje samostatný a kreativní přístup. Nerozhodují zde naučené znalosti, ale schopnost samostatného uvažování a pohotového rozhodování. Fakulta informačních technologií ČVUT v Praze uznává dobré umístění v Logické olympiádě místo přijímacích zkoušek do bakalářského studia. Logická olympiáda je zařazená do programu Excelence vyhlášeného MŠMT - Hodnocení žáků a škol podle výsledku v soutěžích. Program Excelence umožňuje finančně podpořit pedagogické pracovníky středních škol na základě výsledků, kterých dosáhli jejich žáci v krajských, ústředních a mezinárodních soutěžích.

Do Logické olympiády se přihlásilo 63 770 soutěžících z 3 143 škol (zhruba o 8 000 studentů méně než v loňském roce), v kategorii středních škol 12 244 studentů,

z toho 447 z naší školy (rekordní počet od počátku soutěžení na škole), což byl největší počet účastníků v Plzeňském kraji. Do krajského kola se letos nikdo ze studentů neprobojoval, přesto jim patří velké poděkování za jejich snahu. Nejúspěšnějším byl student Pavel Švarc, 1ME, který skončil na 64. místě v kraji a 1156. místě v ČR. V krajském kole se letos utkali gymnazisté z Plzně, Domažlic, Rokycan, Klatov, Blovic a Stříbra a 4 místa pro sebe získali studenti VOŠ a SPŠE. Úspěšnými řešiteli v krajském kole, které se mimořádně konalo online, se stali studenti Gymnázia Mikulášské náměstí, Gymnázia J. Š. Baara, Domažlice a Gymnázia Jaroslava Vrchlického, Klatovy a postoupili do celostátního kola, které by se mělo konat na konci listopadu v Míčovně Pražského hradu, vzhledem k nouzovému stavu hledají organizátoři způsob, jak celostátní kolo uskutečnit.

Vítězům gratulujeme a těšíme se na příští rok, který snad již proběhne tradičně a bez komplikací.

TEST PRO ÚČASTNÍKY DISTANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ (MS FORMS)

Josef Gruber

Přidělte správné popisky k obrázkům:

1. Elektrárna Tušimice II.
2. Učebna č. 56.

Nápověda pro případ, že se nebude smět propadnout: v elektrárně nejsou lavice.

ON-LINE EXKURZE DO FIRMY STREICHER, SPOL. S R.O. PLZEŇ

Petra Mašková

Dne 12. 11. 2020 se konala v rámci projektu „Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji“ ON-LINE exkurze do firmy STREICHER, spol. s r.o. Plzeň. Žáky třídy 3STA provázal jednatel firmy pan Jiří Lopata.

OTTO VÍ I TOTO

CO ŘÍKÁ OTTŮV SLOVNÍK NAUČNÝ TŘEBA O DEMOKRACII?

vybral Josef Gruber

Demokracie (z řec. řecký text = vláda lidu) jest státní forma, jejíž podstata záleží v tom, že moc vládní drží celý národ sám, nikoliv jednotlivec (jako v monarchii) nebo některá vynikající třída (jako v aristokracii). [Demokracie]-ii dělíme opět na ryzou neb absolutní, kdež národ přímo osobně se

súčastňuje ve výkonu vlády, a na nepřímou nebo repraesentativní, ve které lid vykonává vládu zástupci ze svého středu zvolenými; při této ovšem záleží velmi na upravení řádu volebního, na jehož základě jediné lze posouditi, v jaké míře v tom kterém státě princip [Demokracie] jest proveden, poněvadž všeobecné hlasovací právo bez veškerých rozdílů stavu, majetku, pohlaví, stáří atd. i nejhorlivějším přivržen-

cům [Demokracie] vždy zůstane nedostižným ideálem. Užívajíce nyní slova [Demokracie] nemyslíme nijak na zvrhlu jakousi formu zřízení republikánského, jak činil Aristotelés, nazýváje [Demokracie]-cíi onu odrůdu lidovlády (politeia), kdež ti, jimž svěřena nejvyšší moc, hledí jí vykořisťovati ve prospěch svůj osobní; vysvětlujeť se ono starší názvosloví tím, že Aristotelés vůbec při každé státní formě pro zvrhlé její odrůdy měl pojmenování zvláštní. Ačkoli dle toho, co bylo svrchu pověděno, o [Demokracie]-cii vlastně mluvit lze toliko při zřízení republikánském, nazývají přece mnozí i v monarchii demokratickým onen směr, jenž přeje co možná rozsáhlému vlivu širších vrstev lidu na upravování záležitostí veřej-

ných, a tvoří pak pravidelně demokraté nejkrainější křídlo strany liberální. V pravdě však jest souvislost snah liberálních a demokratických toliko částečná, pokud totiž oba tyto směry domáhají se rozšíření svobody politické, t. j. co možno rozsáhlého pozitivního účastenství lidu ve vládě; naproti tomu neprospívá [Demokracie] nijak svobodě individuální, t. j. co možno volnému pohybování se jednotlivce ve vlastním jeho

oboru, nýbrž vede spíše naopak k valnému obmezování svobody jednotlivcovy mocí státní, což zejména zří se v programech sociálních demokratů, které s liberální naukou jsou v přímém odporu, hlásajíce i zrušení soukromého vlastnictví ve prospěch všemohoucnosti moci státní. Ostatně nesmí se vždy z pojmenování stran v jednotlivých oblastech souditi na určitý, tomu odpovídající

směr politický, čímž zejména se vysvětluje, že v Sev. Americe právě strana poněkud konservativně zbarvená nese název strany demokratické.

Použito: Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM. Aion CS, s.r.o. ve spolupráci s firmou AMD, v.o.s., 1997.

Zdroj obrázku: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ott%C5%AFv_slovn%C3%ADk_nau%C4%8Dn%C3%BD#/media/Soubor:Ottuvslovník.jpg;

licence <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/de/deed.en>)

CESTOVÁNÍ ZA DOBY ROUŠKOVÉ NEJEN BROUMOVSKO A BENEDIKTÝNI 2/3

Petr Viček

Za týden jsem se do Broumova vrátil na víkend se svojí přítelkyní, abychom maminku odvezli v neděli domů. Tentokrát jsme jeli jinou cestou přímo přes Hradec Králové. Spali jsme přímo v klášteře v Domě hostů s ostatní skupinou. Prohlédli jsme si klášter s jeho nádhernou knihovnou. Navštívili jsme také starý dřevěný kostel na hřbitově.

Dřevěný kostelík na jižním okraji města byl vystavěn v původní podobě pravděpodobně v roce 1177. Když na tomto místě kostel stál uprostřed původní české osady již v období před kolonizací. První zmínka o kostele je z roku 1383, kdy je označován jako „starý farní kostel“ nebo „český kostel“. Celá dřevěná stavba na nízké kamenné podezdívce, je jednoduší, orientovaná k východu. Přízemí po celém obvodu kostela obklopuje dřevěný otevřený ochoz, zvýšený oproti okolnímu terénu. Z prostředku strmé střechy vystupuje osmiboká věž, jejíž stěny se zužují. Kostel osvětluje 15 jednoduchých oken různé velikosti.

Odpoledne jsme se pak vydali do krásných Broumovských stěn a prošli jsme okolí kaple Hvězda, kde jsou nádherné vyhlídky, skalní rozsedliny a rokle. U kaple stojí i stará turistická chata z roku 1856.

Kaple a chata Hvězda. Hvězda je vyhledávané výletní místo v oblasti Broumovských stěn, severovýchodním směrem od města Police nad Metují. Kromě křížovately turistických tras tu najdeme stejnojmennou turistickou chatu a nedaleko ní poutní kapli panny Marie Sněžné (první foto). Kaple byla postavena v roce 1733 a její půdorys je ve tvaru hvězdy. V roce 1786 byla kaple zrušena a k novému obnovení kaple

došlo v polovině 19. století. Turistickou chatu Hvězda nechal v roce 1856 postavit opat J. N. Rotter. Hvězda a její okolí byla často navštěvovaná spisovatelem Aloisem Jiráskem. V okolí výletního místa jsou krásné výhledy do okolí.

V neděli přišlo, a tak jsme jeli domů s několika zastávkami. První byla ve městě Boženy Němcové Česká Skalice. Prošli jsme se po náměstí, které právě rekonstruovalo. Stojí tu docela pěkná radnice.

Druhou zastávkou byl Braunův betlém nedaleko hospitálu Kuks. Braunův Betlém bez nadsázky představuje špičku evropského barokního sochařství v terénu.

V původně loveckém revíru

založil Betlém majitel nedalekého Kuku su hrabě František Antonín Špork. Stalo se tak po r. 1725, kdy byl ve Vídni odmítnut společný plán kukuškého pána a jezuitů z blízké Žirče na zřízení křížové cesty od jezuitské rezidence do Nového lesa. Špork se rozhodl na liknavé jezuitu zaútočit pomocí plastik, které měly žirečským otcům ukázat, jak jsou ve své zbožnosti vlažní, a že je to právě Špork, který Pána příkladně oslavuje.

Vzniklo tak velkolepé divadlo biblických scén, doplněné výjevy ze života poustevníků, žijících na rozdíl od jezuitů v samotě a odříkání. Práce na výzdobě světil hrabě Špork svému „dvornímu“ sochaři Matyášovi Bernardu Braunovi (1684-1738). Zejména tváří v tvář mohutným poustevníkům Juanu Garinovi a Onufriovi (oba okolo r. 1726) pochopíme, proč se sochaři přezdíval východočeský Michelangelo. Cyklus světců doplňují sochy Maří Magdaleny a Jana Křtitele. Okrsek získal jméno podle ústředního dvojreliéfu, představujícího Narození Páně a Příjezd Tří králů. Motiv Krista se objevuje ještě nad studnou Jakobovou, kde Kristus usedl se ženou ze Samaří při svém putování Svatou zemí (asi r. 1728). Řada dalších děl již bohužel zanikla. Z těch, které se podařilo zachovat, jmenujme ještě například sochu Anděla Gloria či sochu sv. Jeronýma, které můžeme obdivovat v hospitální zahradě v Kuku su.

Další zastávkou na cestě z Broumova je Les Království. Je to krásná věžatá hráz přehrady na Labi (druhé foto). Jde o nejkrásnější přehradu v Evropě. Díky své poloze v zalesněném údolí řeky Labe a svým architektonickým ztvárněním je přehrada jednou z nejkrásnějších v celé České republice a snad i proto byla v roce 1964 prohlášena národní

technickou památkou.

Podnětem pro výstavbu přehrad na horním toku Labe byla katastrofální povodeň v červenci 1897. Podrobný projekt přehrady Les Království (dříve uváděné jako přehrada Těšnov nebo Bílá Třemešná) vypracovalo Technické oddělení pro úpravu řek v Praze pod vedením stavebního rady Ing. Josefa Plicky. V roce 1909 byla stavební část vodního díla zadána firmě Ing. J. V. Velflík v Praze a dodávka železných konstrukcí firmě Fanta & Jireš v Praze. Stavba proběhla v letech 1910–1919, dlouhou dobu výstavby značně ovlivnila 1. světová válka. Ve své době se jednalo o největší nádrž v Československé republice, pokud se týkalo zadržování množství vody, a o nejdelší přehradu co do délky zděné hráze. V letech 1920–1923 byla na pravém břehu pod hrází firmou Ing. J. V. Velflík v Praze postavena průtočná vodní elektrárna. Technologickou část dodala firma Českomoravská-Kolben z Prahy a elektrické zařízení firma Křížik Praha. Od roku 1958 je přehrada včetně vodní elektrárny pro svoji architektonickou jedinečnost nemovitou památkou.

Poslední zastávkou na cestě domů byl skalní byt v Lhotce u Mělníka. Je jedním z mnoha skalních obydlí na Kokořínsku. Do pískovcových skalních bloků jsou vytesané nejen skalní byty, ale také hospodářské prostory (kolny, chlévy a chlívky, sklepy apod.). Skalní obydlí ve Lhotce patří k nejdéle obývaným a k nejzajímavějším. Jde vlastně o celé hospodářství vtěsnané do pískovcového bloku na kraji vsi. Světnici naznačuje obílená vnější stěna se dvěma okny, jedny vstupní dveře vedou do síně a druhé do chléva, za kterým je možné sestoupit do sklípku anebo vystoupat do sýpky v patře, osvětlené dvojicí okének. Areál dotváří přistavěné objekty bývalé řezárny a dalšího malého hospodářského objektu. Toto skalní obydlí je dokladem neobvyklých konstrukčních metod i častého způsobu, jakým nemajetní lidé řešili své bydlení.

Protože třetí výprava na Broumovsko byla inspirována **benediktýnským pokladem**, věnoval bych se nyní některým faktům o řádu Benediktýnů

a o jejich činnosti v navštívené oblasti Broumovska (kam patří mimo jiné vybudování dvou klášterů a kaple Hvězda)

Benediktýnský řád. Řád svatého Benedikta (latinsky Ordo Sancti Benedicti, OSB) je nejstarší existující mnišský řád západního křesťanství. Řídí se Řeholí svatého Benedikta z Nursie z počátku 6. století, která byla sepsána pro mnišské společenství na Monte Cassinu.

Svatý Benedikt z Nursie (asi 470 – asi 543) byl katolický mnich.

Podle tradice je autorem tzv. Benediktovy řehole a podle legendy sepsané papežem Řehořem I. Velikým založil okolo roku 529 klášter na Monte Cassinu ve střední Itálii. Benediktova řehole se časem za podpory papeže i císaře rozšířila po celé Evropě. Později s nástupem nových reformních směrů, jako jsou například cisterciáci, se pro původní mnichy vžilo označení benediktini (jinak také „černí mniši“). Vznikl tak Řád svatého Benedikta – nejstarší mnišský řád západního křesťanství. Benedikt byl prohlášen za svatého v roce 1220. Jeho svátek se slaví 11. července. V roce 1964 jej papež Pavel VI. prohlásil za patrona Evropy. Relikvie sv. Benedikta jsou uchovávány od roku 660 v kryptě opatského kostela v Saint-Benoît-sur-Loire a v Germigny-des-Prés ve Francii, poblíž Orléans.

Nejstarší český benediktýnský klášter byl ženský klášter svatého Jiří na Pražském hradě, jehož první abatyši od roku 976 byla dcera knížete Boleslava I. Mlada. Nejstarším mužským byl břevnovský klášter založený roku 993 neda-leko Prahy Boleslavem II. a pražským biskupem svatým Vojtěchem. Mezi další významné nejstarší benediktýnské kláš-

tery patřil klášter Ostrov u Davle a Sázavský klášter.

K dalším významným klášterům patřily v Čechách kladrubský klášter u Stříbra, postoloprtský klášter Porta Apostolorum, broumovský klášter a „jeho stín“ klášter v Polici, na Moravě klášter Rajhrad u Brna (dle tradice založený roku 1045) a klášter Hradisko u Olomouce.

Broumovský klášter Řádu svatého Benedikta (poslední foto) byl založen ve 14. století, budovy počátkem 18.

století v barokním slohu přestavěli Kryštof Dientzenhofer a jeho syn Kilián Ignác. Pro svou architektonickou a kulturní hodnotu je od roku 1995 zapsán v seznamu národních kulturních památek České republiky.

Klášter s původně gotickým chrámem zasvěceným sv. Vojtěchu byl zbudován na místě původní tvrze v první polovině 14. století, počínaje rokem 1322. Význam Broumova velmi vzrostl v době husitských válek. Vzhledem k tomu, že Břevnovský klášter byl roku 1420 vypálen husity, opat Mikuláš II. se s několika řeholními bratry uchýlil do bezpečí opevněného Broumova. S sebou přinesl řadu cenných předmětů, klenotnici a knihovnu i s největší rukopisnou knihou světa, jde o tzv. Codex gigas, (Dáblova bible) jenž se od roku 1648 nachází jako válečná kořist ve Švédsku. Roku 1559 vyhořelo s městem i proboštství. Koncem 16. století dochází v Broumově k úpadku řeholního života v důsledku silícího reformního hnutí.

V období tzv. katolické protireformace po roce 1620 došlo k novému rozkvětu. Roku 1624 bylo otevřeno klášterní gymnázium. Vystřídala se zde řada významných opatů - budovatelů, zejména Tomáš Sartorius, dále Otmar Zinke nebo Benno Löbl, kteří své hlavní sídlo přenesli zpět do Břevnova. Nastala tak doba velkolepé stavební, výtvarné a hudební činnosti. Rozkvět trval se střídavou intenzitou, kterou ovlivňovali okolnosti dějin v podstatě až do druhé světové války.

Po druhé světové válce byla německá komunita z Broumova odsunuta (dva mniši působící na jedné z klášterních far v okolí byli zavražděni) a usadila se v bavorském Rohru. V roce

1946 byl ještě učiněn pokus osídlit klášter čechoamerickými benediktiny z opatství svatého Prokopa v Lisle nedaleko Chicaga. V roce 1948 po nástupu komunistů k moci byla jejich komunita vypovězena z Československé republiky.

**SPŠ STROJNICKÁ A SOŠ
PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ**

Klatovská 109,
301 00 Plzeň

Telefon: 371 510 811 - vrátnice,
371 510 825 - sekretariát.

V roce 1950 byl klášter upraven na internační tábor pro řeholníky, následně sem byly sestěhovány řeholnice různých řádů. Internované sestry zde žily za nelidských podmínek a byly nuceny pracovat v továrnách a v zemědělství v Broumově a okolí. Ulehčení situace přinesl teprve rok 1968, kdy díky politickým změnám mohly sestry nastoupit službu v charitních domovech. Od roku 1974 sloužil hlavní objekt Státnímu ústřednímu archivu k uložení přísně střežených fondů, po roce 1980 začala příprava neprovedené rekonstrukce. V Broumově zůstaly pouze sestry dominikánky, jež zde pekly hostie pro všechny farnosti v Čechách a na Moravě. V roce 1990 přesídlily do ženských klášterů na Moravě.

V roce 1990 dostali budovy v restituci zpět břevnovští benediktini. Až do své smrti tu působil opat Opasek. Posléze přišel jediný řádový bratr Gereon, počítaný mezi bratry laiky.

Od počátku 21. století nežije v klášteře žádný příslušník benediktinského řádu. Opatství je nadále administrováno z Břevnova (administrátorem je Prokop Siostrzonek). Komplex kláštera byl zařazen do Programu záchrany architektonického dědictví České republiky, neboť klášter byl po letech komunistické devastace ve zchátralém stavu. Klášter i jeho zahrada prošly v roce 2014 rozsáhlou revitalizací. Nyní je klášter přístupný veřejnosti a to jak pomocí prohlídkového okruhu, tak Domu hostů.

Polický klášter. Břevnovská klášterní tradice praví, že na počátku 13. století vyslal opat Kuno do oblasti dnešní Police nad Metují rajhradského mnicha Juryka, který zde vybudoval poustevnu. Jak uvádí klášterní nekrologium, Juryk zemřel roku 1209, na jeho místo nastoupil břevnovský jáhen Vitalis a s několika bratry při poustevně vystavěl roku 1213 dřevěnou kapli Panny Marie. Ještě téhož roku si opat Kuno vyprosil od krále Přemysla Otakara I. darování tohoto území. Existence polického proboštví byla roku 1296 potvrzena též papežem Bonifácem VIII. Břevnovští opati brzy začali usilovat, aby k území Policka připojili i výhodněji položenou Broumovskou kotlinu.

Zřejmě za opata Martina I. byl vybudován klášterní kostel Panny Marie. Jeho součástí je též vynikající raně gotický portál. Polickému klášteru věnoval velkou pozornost na konci 13. století opat Bavor z Nečtin, který pro něj nechal pořídit několik rukopisů (např. Životy Otců) a další umělecká díla – mezi nimi na dřevě malovaný velký obraz nebo koberce. Začal též se stavbou kamenných budov, kde zřídil dormitář a refektář; postaven byl i třetí díl ambitu s obytnými prostory pro probošta. Dokončena byla také stavba kostela.

Význam polického kláštera postupně upadá po založení kláštera v Broumově. Jejich osudy byly ale propojené. Při bojích o český trůn v 2. polovině 15. století byly oba kláštery, Broumov i Police, roku 1469 obsazeny vojsky hejtmana Františka z Háje, který bojoval na straně Matyáše Korvína. Později byl klášter v Broumově spolu s polickým proboštvím králem Vladislavem Jagellonským zastaven Jindřichovi Münsterberskému, synovi Jiřího z Poděbrad. Roku 1499 bylo od krále Vladislava získáno privilegium, podle kterého neměly být nadále zastavovány statky ani broumovského, ani polického kláštera.

Roku 1602 se po nucené rezignaci do polického kláštera uchýlil i s klášterní pokladnou opat Martin II. „Korýtko“, který zde také zemřel.

V 2. polovině 17. století proběhla přestavba konventu, pravděpodobně ale byla brzy zastavena, kolem roku 1684 je doložena oprava kostela. Při této příležitosti, při otevření oltáře sv. Máří Magdalény, byly nalezeny ostatky, které byly považovány za relikvie poustevníka Vintíře, převezené sem pravděpodobně za husitských válek.

Roku 1709 bylo započato s přestavbou kláštera pravděpodobně pod vedením břevnovsko – broumovského stavitele Pavla Ignáce Bayera. Autorem úprav byl nejspíše Kryštof Dientzenhofer, který se držel středověkého schématu žebrové klenby, průčelí poté navrhl syn Kilián Ignác. Pravděpodobně kvůli nutným úsporám není architektonické řešení řazeno mezi významná barokní díla. Kostel byl benedikován (požehán) opatem Othmarem Zinke 23. října 1724. K další přestavbě dochází v letech 1753 – 1757 snad podle projektu Anselma Luraga. Vybudován byl konvent a v letech 1767 – 1772 průčelní křídlo prelatury, které je souběžné s kostelem.

Z četné klášterní korespondence je jasné, že klášter v Polici nad Metují sloužil též jako „odkladiště“ pro nepohodlné bratry. Mezi nimi se ocitl též P. Prokop, syn Kiliána Ignáce Dientzenhofera, který však nakonec z benediktinského řádu odešel.

Polický klášter byl zrušen reformami Josefa II. roku 1786. Kostel byl přeměněn na farní, fara se stala též z části kláštera. Benediktinům byla v Polici ponechána duchovní správa, pro tuto potřebu zde bylo ponecháno 5 bratrů.

V průběhu 20. století našlo v klášterní budově sídlo několik institucí, např. Muzeum Policka, Městská knihovna nebo Pohřební služba. Z části kláštera se staly ubytovací prostory pro občany města Police nad Metují. Klášterní zahrada byla přeměněna na zahradnictví.

Roku 2006 byl polický klášter vrácen řádu benediktinů. Využití budov zůstalo nadále stejné. Naleznete zde stále Muzeum, Technické služby nebo Farní úřad, sídlo zde má též „Ostrořtelecké garda Spolku vojenských vysloužilců Václava hraběte Radeckého“.

Zpracováno pro školní zpravodaj © září 2020